

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge levoevropske države 6 K. Kdor želi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopolnjuje do edinstven. — Udje „Kotol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta Štev. 5. — Rokopis se ne vrača. — Upravništvo: Koroška cesta Štev. 5, vsprejemna naročnino, inserate in reklamnije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettirvste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za vsakratno oglasno primolca popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Na zaprte reklamnije se poštnino prosto.

Rusija in Turčija se spopadeta.

Rusko brodovje nameravalo z minami zapreti turškim ladjam vhod v Črno morje. — Turško brodovje napade rusko brodovje in obstreljuje ruska obmorska mesta. — Turčija, Perzija in Afganistan sklenejo zvezo. — Vojska med Rusijo in Turčijo še ni napovedana. — Francija posreduje za mir. — Bolgarija, Rumunija in Grčija zatrjujejo, da ostanejo nepristranske. — Italija se boji, da se spuntajo mohamedanci v njenih afrikanskih pokrajinah. — Šabac zopet v avstrijskih rokah. — V Galiciji se dobro držimo. — Na Rusko-Poljskem novi boji. — Nemci na francoskem bojišču korakoma napredujejo.

Turčija nastopi v svetovni vojski.

Maribor, dne 3. novembra.

Pretekli četrtak, dne 29. oktobra, sta se nenadoma spopadla v Črnem morju rusko in turško vojno brodovje. Zgodilo se je tako: Majhen del turškega brodovja je imel 27. in 28. oktobra v Črnem morju vaje. Dne 28. oktobra pa ga začne rusko brodovje brez vsakega povoda zasledovati, mu prepreči vaje ter ga prihodnji dan, dne 29. t. m., tudi dejanski napade. Tekom boja, ki se je nato razvil, je turško brodovje potopilo ruskega polagalca min, „Prut“, ladjo s 5000 tonami, ki je imela na krovu 700 min. Ena ruska torpedovka je bila močno poškodovana, en premogovni parnik je bil zajet. Torpedo (naboj), ki ga je sprožil turški rušilec torpedovk, „Ghahret-i-Millije“, je potopil rusko torpedovko „Kubanev“, ki je imela 1100 ton. Drug torpedo, ki ga je sprožil rušilec torpedovk, „Muavanet-i-Millije“, je pa poškodoval drugo rusko obalno stražno ladjo. 30 častnikov in 72 mornarjev, ki so pripadali potopljenim in uničenim ladjam, je rešilo turško brodovje in jih ujetlo. Turško brodovje ni, hvala Bogu, trpelo nikakoršne škode.

Ko je turško brodovje na ta način preostalo rusko brodovje poginilo v beg in ga razpršilo, je nato bombardiralo rusko obmorsko mesto Sebastopol ter je uničilo v pristanišču mesta Novo-Rossijsk 50 skladišč za petroleje, 14 vojaških prevoznih ladij, več skladišč žita in postaja za brezžične brzozave. Pred Odeso (rusko mesto na severnem

bregu Črnega morja) je turško brodovje potopilo rusko križarko, drugo rusko križarko je težko poškodovalo, tako, da se je kmalu potopila. Tudi neka ladja, ki je bila uvrščena med ruske prostovoljne ladje, je uničena. V Odesi in Sebastopolu so turške ladje zažgale 5 skladišč za petroleje.

Rusko brodovje ni doseglo svojega namena. Njegova naloga je bila, da položi pred morsko ožino Bospor (pri Carigradu) mine, ki na ta način zapre vrnitev onega dela turškega brodovja, ki je 27. oktobra začelo vaje v Črnem morju. Ako bi se bila Rusom posrečila ta nakana, bi bilo turško brodovje razbito na dva dela in bi ga tako Rusi lahko popolnoma uničili. Odporna moč Turčije bi bila zlomljena in ne trebalo bi se bati, da nastopi kot udeleženka v svetovni vojski, in sicer na strani ruskih sovražnikov.

Od teh dogodkov na Črnem morju ni bilo novih spopadov med Rusijo in Turčijo. Nekatera poročila sicer pravijo, da so se začeli že tudi na suhem ob rusko-turški meji sovražni spopadi, vendar nimamo za to novice še nobenega uradnega poročila.

Dejstvo je, da še do danes med Turčijo in Rusijo ni napovedana vojska. Toda nihče na svetu ne dvomi, da se bo vojska med obema državama začela. Francoska vlada je sicer poskusila še posredovati, vendar brez uspeha. Ruski, francoski in angleški poslanik so že iz Carigrada odpotovali ter izročili varstvo svojih podanikov italijanskemu in ameriškemu konzulu.

S Turčijo v zvezi bosta nastopali mohamedanski državi Perzija in Afganistan, ki obe mejita s svojo severno mejo na Rusijo. Afganistan je država s 4%

milijoni prebivalci in ima rednega vojaštva okoli 40 tisoč mož. Njena pomoč torej ne bo posebno izdatna. Perzija ima 7% milijona prebivalcev, njena armada v mirnem času pa znaša okoli 60.000 mož, ki je bila pa zadnji čas po nemških častnikih preosnovana. — Skupen nastop teh držav bo menda navdušil ves mohamedanski svet, da se bo vzdignil kakor en mož proti onim, ki so zagospodovali čezenj, to so Rusi, Angleži in Francozi. V Indiji, v Siriji, v Egiptu, povsod so že agitatorji za skupen nastop mohamedancev proti njih tlačiteljem pridno na delu.

In skupen nastop vsega mohamedanstva ali izlama proti trosporazumu je mnogo večja nevarnost zanj, nego število njega vojaštva v Evropi, Aziji in Afriki. Kajti obsežnost zemlj, na kateri prebiva izlam, je tako velika, da ima tudi trosporazum premalo vojaštva, da bi moglo vzdržati red v mohamedanskih deželah.

Zavest mohamedanske skupnosti je zadnja leta, odkar so n. pr. v Turčiji prišli mladoturki na površje, mogočno vzrasla. Povsod so mohamedanske države prišle pod tujo nadvlado, tako v Perziji, Afganistanu, v Egiptu, in cele mohamedanske dežele so prišle v roke evropskih držav, n. pr. v Afriki. Vse te nesreče so mladi izlamski naraščaj mogočno razburile in vzbudile v njem željo po zopetni neodvisnosti izlamskih dežel. Mlad mohamedancev pripoveduje ob spominu na te nesreče: „Hrana ni imela več okusa za naša usta, spanje in počitek po noči sta ubežala; roveži in bogatini so bili enako žalostni, dasi so se bogatini tupačam nekam bali to priznati. Mladi in pa stari so čutili enako in starci niso mogli zatajiti svojih čustev.“

LISTEK.

Kako smo se bili slovenski korenjaki.

(Piše Plahuta Jožef, narednik pešpolka št. 87, doma iz Zidanega Mosta.)

Navdušeni smo se odpeljali iz prijaznega Celja, na severno mejo branit dobrobit naše domovine. Tem večje je pa bilo naše navdušenje, ko smo prihajali blizu meje ter vedeli, da trčimo vsak čas s sovražnikom skupaj.

Na predvečer velike bitke, dne 25. avgusta, si smo postavili šotore oddaljene približno 20 km od sovražnika ter sladko zaspali na prostem, zmučeni po dolgih pohodih. Za slučaj sovražnega napada smo se zavarovali s prednjimi stražami. Nemoteno smo počivali par ur ter ob dveh zjutraj tiho odkorakali v kraj, oddaljen kake 4 km. Tam smo se ustavili ter pričakovali nadaljnega povelja. Nestrpno smo čakali, kaj pride. Ko se je zdanilo, zvmemo, da pridemo gotovo še danes v ogenj. Ni mi mogoče popisati navdušenja, ki nas je navdajalo, zvedeti to novice. Veselo smo odkorakali, zapustivši cesto, čez njive in travnike proti izhodni strani naprej. Ko okoli 9. ure zjutraj dospemo do hriba v bližini železniške postaje Kujacze, nam pove poveljnik našega polka, da je prvi grič pred nami od sovražnika prost, pač pa se nahajajo na drugem, kakih 1500 kprakov oddaljena

griču manjši sovražni oddelki. Toda kmalu smo videli našo prevaro, kajti komaj dospemo do polovice hriba, pače že nekaj posameznih strelcev na nas. Ako pa pridemo blizu vrha, nas pozdravi na tisoče svinčenk, ki so prihajale od kakih 1200 korakov oddaljenega sovražnika; z vso naglostjo smo se razvrstili v bojno vrsto (švarmlinijo), ter začeli takoj pridno odgovarjati z našimi puškami. Sosedni polki, kateri so bili na desno in levo od nas, so storili isto kot mi.

Ko nekaj časa streljamo, smo začeli iti le skotoma naprej. Čim bližje sovražnika smo prihajali, tem hujsji je bil sovražni ogenj iz okopov, kjer so bili Rusi zavarovani. Sedaj smo še le spoznali število sovražnika, kateri je bil sigurno v štirikratni premoči napram nam. Proti poldnevju začne sipati sovražnik grozovit ogenj iz svojih topov, katerih granate in šrapneli so grozovito mesarili med našimi vrstami.

Toda mi, podpirani po naših topničarjih, smo vendar vedno pogumno prodirali naprej ter prizadevali sovražniku velike izgube. Tudi na naši strani je padlo precej slovenskih fantov. Bili so grozni prizori: gromenje naših in sovražnih topov, žvižganje krogel iz pušk ter klici ranjencev „na pomoč!“ in zadnji vzdih umirajočih so vzbudili pri nas nepopisno srditost, da smo kot besni levi napadali sovražnika.

Marsikateri je bil že ranjen, a je vkljub temu še pomagal svojim tovarišem se masčevati nad sov-

ražnikom. Mene je varovala le božja roka, kajti ena krogla mi je predrila levi rokav moje suknje in prav kmalu za tem mi je košček šrapnela nekoliko ranil dva prsta na desni roki, kar me pa ni oviralo pri streljanju.

Ljuti boj je trajal do mraka, a potem da naš vrli gospod polkovnik povelje, da se umaknemo. Sovražnik je namreč dobival vedno nove čete na pomoč ter je imel dobre postojanke, kjer je bil v okopih dobro zavarovan, a mi še vedno nismo dobili pomoči. Zastonj bi bilo vse hrabro junaštvo, ker mi nismo imeli nobenih okopov ter smo se le branili. V najlepšem redu smo se umaknili do vasi Mikolajevo, to je izhodno od Lvova.

Naslednje dni do 31. avgusta je trajala bitka naprej, v kateri je največ delovala artilerija. Dne 31. avgusta so se začele naše čete pomikati zopet nazaj, mimo Lvova, ne daleč od Grodeka, kjer so se zopet združile in pripravljale na nove boje; naredili smo si rove, katerih pa nismo rabili, kajti že dne 7. septembra popoldne smo začeli prodirati proti Lvovu in Grodeku.

Sovražnik se je ljuto branil, zlasti s topovi, a smo ga vkljub temu vrgli nazaj ter potem prenočili tam, kjer so se pred par urami bili Rusi. Drugo jutro smo že ob peti uri začeli zopet prodirati od Kenjenbroda naprej ter ob pol osmih prišli na tisoč korakov blizu sovražnika.

Začel se je torej hudi boj; sovražnik je trčil s tako silo na nas, da smo se morali parkrat pomak-

Najnovejša poročila se nahajajo pred inserati.

